

CONTEXTUL GENERAL

- La începutul secolului al XX-lea, în Europa, s-au manifestat crize politice și militare.
- Rivalități între marile puteri pentru teritorii, resurse și sfere de influență.
- Intensificarea naționalismului și a curselor înarmărilor.
- Formarea unor alianțe politico-militare.
- Lumea devine tot mai interdependentă economic și strategic.

LUMEA LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XIX-LEA ȘI ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XX-LEA

Sistemul de alianțe

O lume marcată de crize, rivalități și noi puteri, în drumul spre Primul Război Mondial.

NOILE PUTERI ALE LUMII

- S.U.A. și Japonia se afirmă la începutul secolului al XX-lea.
- Din punct de vedere economic, lumea era dominată de S.U.A., Marea Britanie, Germania.
- Franța și Japonia erau alte mari puteri economice.
- Germania și Italia intră în competiția pentru teritorii coloniale, ceea ce duce la crize și tensiuni între marile puteri.

CRIZA ORIENTALĂ (anii '70 ai sec. XIX)

- Culminează cu războiul ruso-turc (1877–1878).
- Participă și România, de partea Rusiei.
- În urma războiului:
 - România, Serbia și Muntenegru devin independente.
 - Bosnia și Herțegovina trec sub administrație austro-ungară.
 - România pierde județele Cahul, Ismail și Bolgrad.
 - România primește la schimb Dobrogea și Insula Serpilor.

Războiul ruso-turc (1877–1878)

EVOLUȚII ÎN BALCANI

- 1908 – Austro-Ungaria anexează Bosnia și Herțegovina.
- 1908 – Bulgaria se eliberează de sub stăpânirea otomană.
- 1912 – Albania își proclamă independența.
- 1912–1913 – două războaie balcanice împotriva Imperiului Otoman.
- După Primul Război Balcanic, statele balcanice nu se înțeleg în privința împărțirii teritoriilor, astfel că în 1913 toate atacă Bulgaria.
- România intră în război și cucerește de la Bulgaria Cadrilaterul (județele Durostor și Caliacra).

CRIZE ȘI TENSIUNI INTERNAȚIONALE

- Competiția pentru teritorii coloniale generează rivalități între marile puteri.
- Crizele marocane (1905 și 1911) – determinate de rivalitatea dintre Franța și Germania.
- Creșterea ambițiilor Germaniei și Italiei în afara Europei.
- Înmărmarea accelerată a statelor și accentuarea neîncrederii reciproce.

Rivalități coloniale în Africa de Nord

SISTEMUL DE ALIANȚE

TRIPLA ALIANȚĂ (Puterile Centrale) – 1882

Otto von Bismarck

Germania

Austro-Ungaria

Italia

- Inițial (1879) – alianță defensivă între Germania și Austro-Ungaria.
- În 1882 – Italia aderă la alianță, la inițiativa lui Otto von Bismarck, considerând Franța un rival în privința coloniilor din nordul Africii.
- În 1883 – România încheie o înțelegere defensivă cu Tripla Alianță (tratat cu caracter secret).

TRIPLA ÎNȚELEGERE (Antanta) – 1907

Marea Britanie

Franța

Rusia

- În 1904 – Marea Britanie și Franța încheie o înțelegere – Antanta Cordială.
- În 1907 – Rusia se alătură celor două state, având în vedere rivalitatea cu Austro-Ungaria din Peninsula Balcanică.
- Se formează astfel Tripla Înțelegere (Antanta) – 1907.

Wilhelm al II-lea

CONSECINȚE

- Polarizarea Europei în două blocuri politico-militare.
- Accentarea rivalităților și a curselor înarmărilor.
- Instabilitate internațională și creșterea riscului unui conflict general.
- Pregătirea terenului pentru izbucnirea Primului Război Mondial (1914).

„O lume tot mai interdependentă, dar și mai divizată.”

IDEI ESENȚIALE

- ✓ Crizele din Balcani și competiția colonială au dus la tensiuni majore.
- ✓ S-au format două alianțe: Tripla Alianță (1882) și Tripla Înțelegere (1907).
- ✓ S.U.A. și Japonia devin noi puteri ale lumii.
- ✓ România își obține independența în 1877–1878 și cucerește Cadrilaterul în 1913.
- ✓ Sistemul de alianțe a creat cadrul conflictului care va izbucni în 1914.

RIVALITĂȚI • ALIANȚE • CRIZE • O LUME ÎN TRANSFORMARE

dorugradinaru.ro

